

Enheten för säker hantering av farliga ämnen

Samråd enligt Sevesolagstiftningen

Syftet med samråd enligt Sevesolagstiftningen¹ är att utreda vilka omgivningsfaktorer som kan påverka säkerheten vid verksamheten så att hänsyn kan tas till dessa i verksamhetens säkerhetsarbete.

Alla verksamhetsutövare ska i sitt säkerhetsarbete, utöver förhållandena vid den egna verksamheten, även ta hänsyn till andra faktorer i omgivningen som kan påverka säkerheten. Detta är ett löpande arbete som beror både av vad som händer inom verksamheten och i omgivningen.

Sevesosamrådets syfte är inte att informera eller ta in synpunkter från de som kan bli berörda av en allvarlig kemikalieolycka. Att samråda och informera om riskerna för påverkan från verksamheten på den berörda allmänheten sker vid samråd och tillståndsprövning enligt miljöbalken (1998:808), vid planarbete enligt plan- och bygglagen (2010:900), samt genom "Information till allmänheten" enligt 14 § lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (Sevesolagen).

Omgivningsfaktorer

Hänsyn ska tas till faktorer i omgivningen som skulle kunna ge upphov till eller öka risken för en allvarlig kemikalieolycka. Sådana faktorer kan vara andra Sevesoverksamheter och verksamheter som inte omfattas av Sevesolagen. Andra faktorer kan vara av naturliga orsaker såsom höga vattennivåer, ras och skred, stormar, åskoväder mm. Ytterligare exempel kan vara projekt utanför verksamheten som t.ex. ett nytt järnvägsspår eller annan infrastruktur.

¹ Lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor
Förordning (2015:236) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor
Föreskrifter (MSBFS 2015:8) för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor

Vilka ska verksamhetsutövaren samråda med?

Vid utredningen av om det finns sådana faktorer i omgivningen som kan påverka säkerheten, ska Sevesoverksamheter samråda med kommunala och statliga myndigheter (med statliga myndigheter avses främst länsstyrelsen eftersom det handlar om lokalt säkerhetsarbete), organisationer och enskilda som kan ha intresse i saken. Med enskilda avses här närliggande Sevesoverksamheter, övriga verksamhetsplatser och andra enskilda som skulle kunna påverka säkerheten vid verksamheten eller ha information om omgivningen.

När ska ett samråd enligt Sevesolagen genomföras?

Samråd genomförs inför anmälan till länsstyrelsen då en verksamhet för första gången omfattas av Sevesolagen eller vid en ändringsanmälan för en befintlig Sevesoverksamhet. Andra skäl för Sevesosamråd är att nya externa faktorer som kan påverka säkerheten vid verksamheten har identifierats eller kommit till kännedom. Vissa verksamheter kan därför ha samråd flera gånger per år medan andra genomför samråd betydligt mer sällan. Verksamhetsutövaren behöver därför ha en löpande omgivningsbevakning för att upptäcka nya externa faktorer som skulle kunna ha en påverkan.

Om det vid utredningen av om det finns faktorer som kan påverka säkerheten visar sig att det inte skett några ändringar i verksamheten eller aktiviteter i omgivningen som kan påverka riskbilden så behöver verksamhetsutövaren inte genomföra något vidare samråd. Verksamhetsutövaren kan i stället hänvisa till eller infoga samrådsredogörelsen från det senast genomförda samrådet i anmälan eller i säkerhetsrapporten. En förutsättning är dock att verksamhetsutövaren vid det tidigare samrådet beaktade omgivningsfaktorer. Om det inte finns några faktorer i omgivningen som kan påverka säkerheten bör verksamhetsutövaren skriva det i samrådsredogörelsen. Om omklassificeringen är den enda orsaken till förändrad kravnivå så krävs inget nytt samråd. Revidering/översyn av säkerhetsrapporten innebär inte per automatik att ett nytt samråd behöver hållas.

Länsstyrelsen kan kräva att verksamhetsutövaren genomför ett nytt samråd enligt Sevesolagen om tidigare samråd inte speglar den verksamhet och det säkerhetsarbete som bedrivs.

Undantag från kravet på samråd enligt Sevesolagen

Det finns ett undantag från samrådsskyldigheten enligt Sevesolagen för de verksamheter som ska söka tillstånd enligt miljöbalken. Undantaget finns för att verksamheter som söker tillstånd enligt miljöbalken inte ska behöva genomföra samråd enligt både Sevesolagen och miljöbalken.

Av 6 kap. 4 a § miljöbalken framgår att miljöbalkssamrådet ska avse hur allvarliga kemikalieolyckor till följd av verksamheten ska kunna förebyggas och begränsas.

En miljökonsekvensbeskrivning (MKB) ska enligt 6 kap 3 § beskriva verksamhetens påverkan på omgivningen. Ett ytterligare syfte med en MKB som berör en verksamhet som avses i Sevesolagen är att identifiera och bedöma faktorer i verksamhetens omgivning som kan påverka säkerheten hos denna.

I de uppgifter som verksamhetsutövaren lämnar före samrådet ska det enligt 6 kap 4 a § finnas en upplysning om att verksamheten omfattas av bestämmelserna i Sevesolagstiftningen.

Undantaget gäller samrådsskyldigheten enligt 13 § Sevesolagen, d.v.s. samråd med myndigheter, organisationer och enskilda. Undantaget gäller inte 13 a §. Utbyte av information ska fortfarande ske mellan närliggande Sevesoverksamheter.

Förberedelser och genomförande av samrådet

Inför varje samråd ska verksamhetsutövaren

- utreda förhållandena vid den egna verksamheten som kan påverka säkerheten vid verksamheten,
- kartlägga vilka faktorer i omgivningen som skulle kunna påverka säkerheten vid verksamheten (närhet till annan Sevesoverksamhet ska särskilt beaktas).

Om det behövs för utredningen får verksamhetsutövaren begära hjälp från länsstyrelsen för att efterfråga handlingar från närliggande Sevesoverksamheter eller andra verksamheter.

Det finns inga formaliakrav för ett samråd enligt Sevesolagen utan det kan ske under enklare former. Formerna ska alltså inte förväxlas med de formaliakrav som gäller för samråd enligt 6 kap. 4 § miljöbalken.

Det kan vara lämpligt att sammanfatta ett skriftligt samrådsunderlag där verksamhetens eller ändringens omfattning, utformning, lokalisering och kända interna och externa risker beskrivs. Det bör tydligt framgå av inbjudan och av samrådsunderlaget att det gäller en Sevesoverksamhet. Vilken omfattning och vilka former samrådet ska ha får avgöras från fall till fall beroende på den specifika situationen. Vid samråd för mindre projekt kan det vara fullt tillräckligt med en dialog telefonledes och sedan skriva en samrådsredogörelse.

Länsstyrelsen, som är tillsynsmyndighet, kan ge vägledning om vilka som bör utgöra samrådsgruppen och om lämpliga former för samrådet. Länsstyrelsen måste inte delta vid samrådet.

Vad gäller för samrådsredogörelsen?

Redovisningen av samråd sker i olika dokument.

- Vid nyanmälan och vid en ändringsanmälan ska samrådsredogörelsen ingå i anmälan till länsstyrelsen.
- För verksamheter som söker tillstånd enligt miljöbalken ska samrådsredogörelsen ingå i ansökan. För verksamheter på den lägre kravnivån lämnas redogörelsen i handlingsprogrammet och för den högre kravnivån i säkerhetsrapporten.
- Samrådsredogörelsen ska även ingå i uppdateringar av säkerhetsrapporten.

Samrådsredogörelsen ska innehålla uppgifter om

- deltagare vid samrådet,
- synpunkter som inkommit under samrådet,
- resultatet av samrådet och eventuella åtgärder som vidtagits (eller kommer att vidtas) till följd av samrådet.

Utbyte av information mellan närliggande Sevesoverksamheter

Om utredningen av olycksrisker visar att två eller flera Sevesoverksamheter kan påverka varandra ska de berörda verksamhetsutövarna utbyta lämplig information (13 a § Sevesolagen) för att kunna beakta arten och omfattningen av den sammanlagda faran för allvarlig kemikalieolycka i sina

- handlingsprogram,
- säkerhetsledningssystem,
- säkerhetsrapporter (gäller endast för verksamheter på den högre kravnivån),
- interna planer för räddningsinsatser (gäller endast för verksamheter på den högre kravnivån).

De verksamhetsutövare som omfattas av 13 a § Sevesolagen ska även gemensamt ta fram den information som ska lämnas till allmänheten enligt 14 §.

Vad är länsstyrelsens roll vid samrådet?

Länsstyrelsens roll är att

- vara ett stöd till verksamhetsutövaren i kartläggningsfasen för att förbättra utredningen då länsstyrelsen bör ha kunskap om relevanta risker att beakta,
- bidra med råd, fakta och kontakter bl.a. från annan tillsyn,
- förelägga andra att bidra med fakta vid behov (21 § Sevesolagen),
- som en del av tillsynen följa upp att samråd genomförs (13 § Sevesolagen) och att information utbyts vid behov (13 a § Sevesolagen).

Var finns bestämmelserna?

Texterna ovan är en sammanfattning av det som står om samråd i

- 13, 13 a, 21 §§ lagen (SFS 1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor,
- 4, 9, 11 §§ förordningen (SFS 2015:236) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor,
- 9, 10 §§ föreskrifterna (MSBFS 2015:8) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor,
- 6 kap 3, 4 §§ miljöbalken (SFS 1998:808).